Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 1 2022

Konststuderande vid Dar al Kalima i Betlehem. Foto: Inger Jonasson

Här får palestinska ungdomar en chans

Dar al Kalima konstcenter i Betlehem ger unga palestinier en möjlighet att uttrycka sig och arbeta med sin situation och sin identitet. Ungdomarna får också ett yrke så att de kan få ett arbete och en inkomst.

Dar al Kalimas vänner är en svensk förening som varje år delar ut stipendier som bidrar till några studenters studier vid konstcentret.

Inger Jonasson berättar om Dar al Kalima och dess vänner. Hon berättar även om konstprojekt med kvinnogrupper. Sid 3

Utforska KviSks tema – att Skapa delaktighet

KviSks fokus är även i år Skapa delaktighet. Det låter bra, eller hur? Men – hur gör man? Delaktighet – för vem? Temat är öppet för tolkningar.

Kvinnoglöd utmanar stiftsgrupperna att diskutera och vara kreativa. KviSk-grupperna behöver fortsätta att utforska hur vi kan arbeta med delaktighet på olika sätt.

Kan vi inspirera varandra till delaktighet? Det är inte frågan om att hitta ett enda svar. Varje stiftsgrupp behöver gå vidare enligt sina behov och förutsättningar.

Kvinnoglöd vill bidra till att skapa delaktighet.

– Det vi skriver i Kvinnoglöd ska ha till funktion att sätta igång tankearbetet, poängterar Karin Burstrand.

Att fråga er medlemmar hur ni uppfattar Skapa delaktighet, är ett sätt att skapa delaktighet. Nu ber vi er medlemmar att höra av er med era idéer! Sid 2

Tipsa Kvinnoglöd!

Kvinnoglöds redaktion efterlyser medlemmarnas bidrag eller tips! Vilken intressant kvinna vill du att Kvinnoglöd ska skriva om?

Tipsa redaktionen, eller skriv något själv!

Mer i detta nummer:

Vad blir det av SEK? Ordförandens krönika Sid 2
Vilken kvinna firar vi på Kvinnodagen? Sid 4
Nu är det Världsböndagen Sid 4

Vår plats på jorden – Vårdnäs i maj

Så ska det då äntligen – ta i trä – bli av! Vi ses den 6-8 maj på Vårdnäs stiftsgård i Linköpings stift för årsmöte, seminarier och samvaro. Se programmet som medföljer detta nummer.

Under Våreld kommer vi att ägna oss åt eget skapande – vi får skriva våra egna haikudikter. Vi låter oss inspireras av varandra och av Kerstin Bergmans bildspel *Moder Jord.*

Annika Spalde från Pilgrimscentrum kommer, liksom Charlotte Frycklund som skrivit om Bibelns kvinnor. Prästen Thomas Kennedy arbetar marknära med att stärka fattiga kvinnors situation i Indien. I dagsläget ser det ut som om han kommer att få visum i tid så att han kan komma till Vårdnäs och berätta om detta.

Det blir förstås även musik och helig dans.

Alla medlemmar är välkomna!

KviSks fokus 2022: Skapa delaktighet

andlighet – engagemang – gemenskap – kvinnokraft

Välkomna ut i friheten!

Krönika

Visst är det frihet som många känner nu när vi sedan några dagar lever utan pandemirestriktioner. Efter ett kort storstadsbesök strax efter ”släppet” måste jag ändå erkänna att trängseln på gågator och gallerior överraskade. Min inre autopilot har så länge varit programmerad på att hålla avstånd.

Gott att träffas på vanligt sätt

Vi kan se tillbaka på ett par märkliga år, då vi mött sorger, svårigheter och besvikelser men också lärt oss nya sätt att skapa delaktighet och gemenskap. Ett stort glädjeämne var att vi under en välbehövlig paus i restriktionerna kunde genomföra vår ordförandekonferens Höstglöd i oktober, denna gång på Flämslätts stiftsgård i Västergötland.

Det var gott att få träffas på vanligt sätt, att kunna samtala med ögonkontakt och möta gamla vänner och stifta nya bekantskaper. Vi fick också njuta av musik och lära känna Kata, kvinnan som troligen ägt gården Varnhem i början av 1000-talet.

Ett stort tack till Skara stiftsgrupp för en fint genomförd konferens!

Kommer SEK att upplösas?

En för mig omtumlande nyhet är att styrelsen för SEK, Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd, föreslår att organisationen ska upplösas. På SEK:s hemsida svekumeniskakvinnor.se. kan du läsa om bakgrunden till förslaget. KviSk är en av fyra medlemsorganisationer i SEK och kanske är du som läser detta också enskild medlem. Styrelsen för KviSk skulle önska att SEK fortsätter som organisation. Vad tänker du? Hur resonerar ni i stiftsgrupperna?

Motionera till årsmötet

Linköpings stiftsgrupp välkomnar till Våreld på Vårdnäs stiftsgård i maj. Gården ligger mitt i det östgötska eklandskapet, en av dessa särskilda platser på jorden där tacksamheten för livet och naturen kan kännas extra stark. Temat för Våreld är också *Vår plats på jorden*. Föreningens årsmöte hålls 7 maj. Välkomna med motioner och kom ihåg att de ska vara inkomna senast 7 mars!

En välsignad vår önskar jag dig!

I tro och förtröstan

Bulle Davidsson
Ordförande i KviSk

Hur kan KviSk Skapa delaktighet?

Debatt

Kvinnoglöds redaktionsråd vill öppna för diskussion om KviSks fokus 2022. Handlar det om att skapa delaktighet i samhället? Delaktighet i kyrkan, i våra församlingar? I föreningen?

– Hur organiserar vi vår verksamhet i föreningen för att Skapa delaktighet, undrar Marianne Staaf Gälldin. Hur tänker vi på olika nivåer? Fokuset är en uppmaning till oss. Hur är vårt förhållningssätt? Bjuder vi in?

Hur vi gör på föreningsnivå smittar av sig på individnivå.

Kvinnoglöd frågar Gunilla Åkesson hur de diskuterar fokuset i Lunds stift.

– Hela vår organisation är till för att vi kvinnor ska bli delaktiga på ett mer framträdande sätt, bland annat så att det blir många kvinnor bland de förtroendevalda, säger Gunilla.

Några konkreta tips för hur vi ska Skapa delaktighet har inte Lundagruppen. Den har fortsatt sin vanliga verksamhet under det nya fokuset, så gott det har gått under pandemin. *Kvinnors gudsprat* har för det mesta hållits digitalt. På sätt och vis har delaktigheten ökat.

– Jag tycker det är viktigt att kunna träffas fysiskt. Men pandemin har ändå haft vissa fördelar, säger Gunilla.

– Vi har lärt oss att träffas digitalt. Då folk slipper resa har fler kunnat vara med, vi har mött andra personer än dem som vanligtvis brukar delta.

Det är viktigt att behålla och stimulera skaparkraften i föreningar och styrelser, konstaterar redaktionsrådet.

– Alla stiftsgrupper har en längtan efter att nya kvinnor ska komma till vår rörelse, säger Gunilla Bäckström. Men vad inbjuder vi till? Lockar vi nya? Är vi öppna mot kvinnor som inte är medlemmar?

KviSk ska vara delaktig rent konkret i särskilda frågor, menar Ragnhild Greek.

– Som klimatomställningen och militarismen. I samhället och politiken: Kvinnors rösträtt och lika värde inför lagen, i politiken. I kyrkan: Delaktig i kyrkans verksamhet och gudstjänster.

Ideella medarbetares situation i kyrkan är en viktig fråga att arbeta med.

– Hur tar vi i kyrkan emot de personer som vill arbeta ideellt? funderar Karin Burstand.

– Är de subjekt eller objekt? Frågar vi: Vad kan du bidra med? Eller säger vi: Vi behöver någon som…

KviSks styrelse ser på vårt fokus bland annat så här:

Genom att samtala och bjuda in till samtal om tro, idéer, förslag och bekymmer, ömsesidigt mellan medlemmar, stiftsgrupper och styrelse, lokalt i församlingen och på samlingar som Höstglöd och Våreld.

Genom att kliva fram och göra oss delaktiga i olika sammanhang där vi känner att vår röst är viktig.

Genom att skaffa mer kunskap om områden där våra erfarenheter och synpunkter kan spela roll.

Genom att vara lyhörda och uppmärksamma där önskan om delaktighet finns men kanske inte uttalas.

Elisabeth Enger, redaktör

Kvinnoglöd nr 1/2022 Årgång 12. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 20 maj 2022
Ansvarig utgivare: Bulle Davidsson. *Redaktör:* Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Karin Burstrand, Göteborgs stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redaktionens adress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 92 Åmål. Du kan även mejla till eenger.hagen@gmail.com

Vännerna bidrar till ungdomars möjlighet till uttryck och framtid

Dar al Kalima konstcenter i Betlehem ger unga palestinier en möjlighet att uttrycka sig och arbeta med sin situation och sin identitet. De får också ett yrke så att de kan få ett arbete och en inkomst.

Det säger Inger Jonasson, en av initiativtagarna till Dar al Kalimas vänner, en förening som varje år delar ut stipendier till några studenter vid konstcentret.

Centret grundades 2006 med lutherska kyrkan som huvudman. 25 studenter fick studera glas och keramik eller dokumentärfilm. Sedan några år har centret universitetsstatus med en filial i Gaza.

500 studenter, både muslimer och kristna, studerar i dag en rad ämnen inom fem fakulteter.

Inger Jonasson

Den tekniska högskolan innehåller konst, smycketillverkning, dokumentärfilm, glas och keramik samt kockrespektive guideutbildning. Konsthögskolan innefattar konst, dokumentärfilm och scenkonst. Det finns en institution för design, en för kultur och sport, samt forskarutbildning och vetenskaplig forskning.

Den första skolan inrymdes i en trång byggnad i Betlehems gamla stadskärna. För att utvidga den gamla byggnaden grävde man sig nedåt, för att skapa en aula, då hittade man ytterligare två grottor. I aulan hålls konserter, teater- och filmföreställningar och andra evenemang. Där finns också ett galleri. Inger Jonasson var i många år ansvarig för utställningarna, ett 15-tal om året. Dar al Kalima, som betyder Ordets hem, blev en plats för världsvida möten. Ett nytt konstcenter utanför stadskärnan stod klart 2009.

Dar al Kalima ger ungdomar möjlighet att arbeta med sin identitet och sin situation. Foto: Inger Jonasson

> Djupt rotad, likt ett olivträd, men vars grenar sträcker sig upp mot den öppna himlen.

Inger Jonasson och hennes man har i många år varit utsända av Svenska kyrkan till Palestina, Kjell som präst. Inger har utifrån sitt yrke som arbetsterapeut varit med och byggt upp en presentaffär i gamla byggnaden och, kopplat till den, kvinnogrupper som bland annat designar och broderar stolor och de säkert välbekanta änglarna av återanvänt glas, som går att köpa i många svenska kyrkor.

– Det handlar om lite äldre kvinnor som får pröva på silversmide, textil och måleri, med tanke att de kan välja att fortsätta utbilda sig inom något område, berättar Inger Jonasson.

Hjälper oss utveckla vår identitet

Mitri Raheb, kyrkoherde i Lutherska kyrkan i Betlehem, är initiativtagare till Dar al Kalima University College of Arts and Culture. Han fick Olof Palme-priset 2016. Han har sagt:

– Genom kulturen får vårt folk ett ansikte som ger oss melodier till vår berättelse och hjälper oss att utveckla en identitet som är djupt rotad i den palestinska jorden; likt ett olivträd, men vars grenar sträcker sig upp mot den öppna himlen.

Dar al Kalimas vänner är en av arrangörerna av en palestinsk kulturfestival som äger rum den 6-8 maj i Uppsala Missionskyrka.

Elisabeth Enger, redaktör

Dar al Kalimas vänner finns på facebook

Trappa beskriver hur delaktig du är

Delaktighet - vad är det? Ett sätt att analysera i vad mån man är delaktig, i uppbyggnaden av samhället, i församlingen, i föreningen, kan vara att titta på delaktighetstrappan.

En modell som används av kommuner och myndigheter har tagits fram av Sveriges kommuner och landsting (numera regioner) SKR.

Den innehåller fem olika arbetssätt, med ökande grad av inflytande. Information, konsultation, dialog, inflytande och medbeslutande.

I denna modell saknas de två översta stegen från den ursprungliga, Sherry Arnsteins deltagandestege från 1969. Delegerad makt respektive medborgarkontroll.

SKR:s medbeslutandesteg kan innebära att en medborgarrepresentant ingår i en styrelse eller ett råd, men saknar bestämmanderätt. Verklig makt och kontroll saknas.

Vilken form av delaktighet har du i ditt sammanhang?

Vilken känd kvinnosakskvinna hyllas av Kvinnoglöd på kvinnodagen?

Lagom till Internationella kvinnodagen vill Kvinnoglöd slå ett slag för en känd kvinnosakskvinna, författare och fredskämpe. Hon föddes nära Åbo för över 220 år sedan, när Finland fortfarande var svenskt, men hon växte upp i Stockholm.

Under uppväxten fick hon och hennes systrar frysa och hungra, för att de skulle härdas och förbli slanka. Hur skulle flickorna annars kunna bli gifta, resonerade modern. Först vid 15 års ålder fick systrarna tillåtelse att äta sig mätta och läsa romaner.

Hennes första bok, *Teckningar utur hvardagslifvet*, kom ut 1828, och fler följde. Många av hennes böcker översattes, bland annat till engelska och gjorde stor succé. I USA lanserades hon som *the Miss Austin of Sweden*.

Genom en engelsk väninna kom hon i kontakt med utilitarismen, största möjliga lycka åt största möjliga antal, vilket blev avgörande för hennes kommande reformarbete.

Hon gjorde en stor resa genom USA, Kuba och Karibien, vilket resulterade i boken *Hemmen i den nya verlden*. Hennes mest kända bok är idéromanen *Hertha*.

Nu har ni väl gissat vem Kvinnoglöd hyllar i dag: Fredrika Bremer, förstås!

Elisabeth Enger, redaktör

Läs mer om Fredrika Bremer, www.skbl.se/sv/artikel/FredrikaBremer, Svenskt kvinnobiografiskt lexikon artikel av Åsa Arping.

Tack, ärkebiskop Antje Jackelén!

Ärkebiskop Antje Jackelén har meddelat att hon lämnar sin tjänst i oktober 2022. Hon har på ett föredömligt sätt fört Svenska kyrkans försoningsarbete i samefrågan framåt. Reagerat rakt gentemot Romersk-katolska kyrkan i frågor som är av största vikt för kvinnor. Framför allt varit en medmänniska, lätt att få kontakt med, men någon gång lite irriterad. Hur bemöttes Antje Jackelén?

Här kommer ett personligt färgat tack med två axplock från hennes tid. Det första en fråga:

Hur upplevde hon sitt första besök hos Påven i Rom? Antje Jackelén fråntogs sin titel. Påven titulerade henne ”Doctor Jackelén”. Det måste väl ha känts i hjärteroten, men mig veterligt reagerade hon inte offentligt! En pingstpastor på Björka-Säby degraderade henne i gudstjänst till ”biskop”! ”Patriarkatet är segt” som Gunilla Bäckström sade på ett KviSk-höstmöte i Rättvik.

Det andra axplocket berättar om Antje Jackeléns trohet till systerskapet. Romersk-katolska kyrkan anordnade efter avslöjat prästerligt pedofili en Familjekonferens i Vatikanen. Antje Jackelén var inbjuden. Hon tackade nej med motiveringen ”Jag kan inte delta i en konferens om familjen där inte kvinnor finns med”. Detta var systerskap på ledarskapsnivå!

Med tillönskan om en god pensionärstid efter oktober 2022!

Ingegerd Hellberg Borlänge

Avsikterna med Världsböndagen

Kvinnor i England, Wales och Nordirland har förberett programmet för Världsböndagen den 4 mars. Dagen har som tema: *Jag vet vilka avsikter jag har med er*.

Böndagen är en världsvid ekumenisk kvinnorörelse. Samma gudstjänst firas jorden runt. Som vanligt går böndagskollekten till utbildningsstipendier för kvinnor i Afrika, Asien, Mellanöstern och Latinamerika.

– Det är så fantastiskt att under ett dygn samlas och vara en del av den världsvida kyrkan, säger Gunilla Åkesson. I år liksom i fjol kan alla delta i en digital världsböndagsgudstjänst via SEK, Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd. Lunds stiftsgrupp erbjuder ett digitalt möte kl 15 då medlemmarna kan samtala om gudstjänsten och om kvinnorna i arrangörsländerna.

I Sverige har Världsböndagen firats i 90 år, sedan 1931. SEK samordnar firandet av Världsböndagen i Sverige.

Förundran över livet och vardagen

Vänner, Bilar, Katter, Skönhet, Vrede, Döden, Bön, Helig mark, Nåd.

Några av kapitelrubrikerna i Karin Hedners bok Undran och förundran. Tankar om livet, kan ge en uppfattning om vad hon i de korta essäerna tar upp och reflekterar över. Allt mellan himmel och jord, stort som smått. Från vardagsiakttagelser till djupsinniga funderingar.

Karin Hedner har alltid funderat över saker och ting och livet, satt ner på pränt. Så tyckte en vän att tankarna borde publiceras. Nu finns de där i tryck. En vacker bok som inte ska sträckläsas.185 sidor att meditera över och roas av.

Karin Hedner är även dansledare och har tidigare varit ordförande i KviSk-gruppen i Lunds stift

Vanliga kvinnors vackra ansikten

Kvinnoboken – en hyllning till kvinnan utgörs av 122 porträtt tagna och samlade av Ulla Lundegård. Till varje porträtt hör också en text. Porträtten av kvinnor och flickor i olika åldrar fångar och intresserar mig. Jag känner ingen av dem som avbildas, men de tilltalar mig. Alla är vackra – inte bildsköna, det är vanliga kvinnors ansikten utan förställning. Många är glada och de utgör verkligen en fin hyllning till kvinnan. Roligt också med flickansiktena. De väcker ömhet och stämmer till bön för deras framtid. *Inger Boman, Luleå*

Kvinnoboken – en hyllning till kvinnan, Ulla Lundegård, Isaberg förlag

Vill du bli medlem?

Gamla och nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in årsavgiften 100 kr på bankgiro 422-3699. Ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Du kan även swisha medlemsavgiften till KviSk, 123 691 859 3. Mejla då dina personuppgifter till Elisabeth Nilsson, kassor@kvinnorisvenskakyrkan.se